

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1990/21

Karar Sayısı: 1990/15

Karar Günü: 28.6.1990

R.G. Tarih-Sayı :20.07.1990-20586

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Türkoğlu Sulh Hukuk Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 21.6.1987 günlü, 3402 sayılı "Kadastro Kanunu"nun, Anayasa'nın 10.. 14. maddeleriyle 35. maddesinin üçüncü, 36. maddesinin birinci 44. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırılığı savıyla 46. maddesinin iptali istemidir.

I- OLAY:

26.2.1990 günlü dilekçeyle açtığı davada; 4753 sayılı Yasa gereğince kendisine verilen 8250 m²'lik tarlayı tarım arazisi olarak 1962 yılından beri malik gibi kullandığını belirten davacı bu yere ilişkin Hazine tapusunun iptaliyle taşınmazın kendi adına tescilini, davalı Hazine temsilcisi ise 28.11.1966 günlü komisyon kararıyla dağıtılan dava konusu yerin Kadastro Komisyonu'nca 14.11.1959'da Hazine adına tesbit edilip 9.7.1962 de tapuda tescilinin yapıldığını, 3402 sayılı Yasa'nın 46. maddesinin son fıkrası gereğince bu tür davalarda sözü edilen Yasa'nın yürürlüğünden başlayarak geçen iki yıllık hak düşürücü sürenin 9.10.1989 da dolduğunu savunarak davanın reddini istemiş, bu hak düşürücü süreyi içeren 3402 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin son fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan yerel mahkeme iptal istemiyle doğrudan Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ:

A. İPTALİ İSTENEN YASA KURALI

3402 sayılı Kadastro Yasası'nın iptali istenen son fıkrasıyla birlikte 46. maddesi şöyledir:

"Hazine adına kayıtlı taşınmaz mallarda iktisap:

Madde 46.- Kadastro su yapılacak veya daha önce tapulama veya kadastro su tamamlanmış bulunan yerlerde, 766 sayılı Kanunun 37. maddesi veya 4753 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri uyarınca Hazine adına kaydedilen taşınmaz mallar bu kanun hükümlerine göre doğan iktisap şartlarına istinaden zilyetleri adına tespit ve tescil olunur.

Hazine adına tescil edilmiş taşınmaz mallardan iskân suretiyle veya toprak tevzii suretiyle verilen yerler (işlemleri tamamlanmamış olsa dahi) başka bir şart aranmaksızın, hak sahipleri adına tespit ve tescil olunur. Bu şekilde hak sahipleri adına tespit ve tescil işlemleri gerçekleşinceye kadarki süre içinde evvelce tahakkuk ettirilenler de dahil olmak üzere ecrimisil alınmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Hazinesinin mülkiyetinden çıkmış bulunan veya amme hizmetine tahsis edilen taşınmaz mallar hakkında bu madde uygulanmaz.

İlgililerin,,daha önceki kadastrosu yapılan yerlerde bu maddeye dayanan talep ve dava hakkı, bu Kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren 2 yıl geçmekle düşer."

B. İLGİLİ YASA KURALI :

3402 sayılı Yasa'nın konuyla ilgili kuralı da şudur.

"Kadastro tutanaklarının kesinleşmesi ve hak düşürücü süre:

Madde 12.- 30 günlük ilan süresi geçtikten sonra, dava açılmayan kadastro tutanaklarına ait sınırlandırma ve tespitler kesinleşir.

Kadastro müdürü tarafından onaylanarak kesinleşen tutanaklar ile kadastro mahkemesinin kesinleşmiş kararı; kesinleşme tarihleri tescil tarihi olarak gösterilmek suretiyle en geç 3 ay içinde tapu kütüklerine kaydedilir.

Bu tutanaklarda belirtilen haklara, sınırlandırma ve tespitlere ait tutanakların kesinleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastronun önceki hukukî sebeplere dayanarak itiraz olunamaz ve dava açılmaz.

Kadastrosu tamamlanan çalışma alanı içerisinde kalan eski tapu kayıtları, işleme tabi kayıt niteliğini kaybederler. Bu kayıtlara dayanılarak kadastro ve tapu sicil müdürlüklerinde işlem yapılamaz.

Kesinleşmemiş tutanaklar herhangi bir nedenle tapuya tescil edilmişse, iddia ve taşınmazın niteliğine bakılmaksızın, taşınmazı tescil tarihinden itibaren 20 yıl müddetle malik sıfatıyla zilyetliğinde bulunduranlar ile bunların akdi ve kanuni halefleri açılmış ve açılacak olan davalarda Medeni Kanunun tapuya itimat prensibinden yararlanırlar."

C. DAYANILAN ANAYASA KURALLARI:

İtiraz yoluna başvuran mahkemenin iptal istemini dayandırdığı Anayasa kuralları da şunlardır:

1. "Madde 10.- Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiç bir aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

2. "Madde 14.- Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletini ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, din ve mezhep ayırım yaratmak veya sair herhangi bir yoldan bir kavram ve görüşlere dayanan bir devlet düzenini kurmak amacıyla kullanılamazlar.

Bu yasaklara aykırı hareket eden veya başkalarını, bu yolda teşvik veya tahrik edenler hakkında uygulanacak müeyyideler, kanununla düzenlenir. Anayasanın hiçbir hükmü,

Anayasada yer alan hak ve hürriyetleri yok etmeye yönelik bir faaliyette bulunma hakkını verir şekilde yorumlanamaz.

3. "Madde 35 (Üçüncü fıkra).- Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

4. "Madde 36 (Birinci fıkra).- Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir."

5. "Madde 44.- Devlet toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.

Bu amaçla dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esaslar kanunla düzenlenir."

IV- İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Necdet DARICIOĞLU, Yekta Güngör ÖZDEN, Yılmaz ALİEFENDİOĞLU, Mehmet ÇINARLI, Mustafa GÖNÜL, Mustafa ŞAHİN, İhsan PEKEL, Ahmet N. SEZER, Erol CANSEL, Lemi ÖZATAKAN ile Yavuz NAZAROĞLU'nun katılmalarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında; ilk inceleme raporu, başvuru kararı ve ekleri, iptali istenilen Yasa kuralıyla dayandırılan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ve ilgili öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava konusu taşınmaz için 14.11.1959 da düzenlenen tapulama tutanağının kesinleşmesinden önce Valiliğin 1.12.1960 günlü oluruyla dağıtım işleminin tamamlandığı, tapulama tutanağının 7.7.1962 de kesinleşmesi üzerine 9.7.1962 de Hazine adına tapuya tescil edildiği, davacı adına tescilin ise 6.8.1962 de yapıldığı saptanmıştır.

Davacı, dava konusu taşınmaz kendisine, tapulama tutanağının düzenlenmesinden sonra iskân suretiyle verildiğine göre davada kadastro işleminden önceki hukuksal nedene dayanamayacağından hakkında 766 sayılı Tapulama Yasası'nın 31. ve onun yerine geçen 3402 sayılı Kadastro Yasası'nın 12. maddesindeki on yıllık hak düşümü süresi uygulanamaz.

Davacıya, 6.8.1962 günlü, 50 sıra no.lu tapunun tapulamadan sonra kesinleşen idarî kararlar verildiği gözetilirse, dava hakkını yitirmiş kişilerin tamamlanmamış iskân işlemlerine dayanarak açacakları davada uygulanacak 46. maddenin son fıkrasındaki iki yıllık süreden de yararlanmasi söz konusu olamaz. Bu hükmün uygulanması için on yıllık sürenin geçmemiş olması gerekir. Bu durumda, iptali istenilen fıkra hükmü, davada uygulanacak kural niteliğinde değildir.

Bir mahkemenin Anayasa'ya aykırı görerek iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne götüreceği yasa kuralının bakmakta olduğu davada uygulanacak kural olması, Anayasa'nın 153. maddesinin birinci ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Esas Sayısı: 1990/21
Karar Sayısı: 1990/15

Hakkında Kanun"-un 28. maddesinin birinci fıkrasının gereğidir. Bu zorunluluğa aykırı başvuruların kabulü olanaksızdır. Bakmakta olduğu davada uygulanması söz konusu olmayan bir kuralın iptalini istemeye mahkemeler yetkili değildir.

İtiraz yoluna başvuran yerel mahkemenin istemi bu nedenle reddedilmelidir.

V-SONUÇ:

İtiraz konusu kural davada uygulanma durumunda bulunmadığından başvuran Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle istemin REDDİNE,

28.6.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Necdet DARICIOĞLU	Yekta Güngör ÖZDEN	Yılmaz ALİEFENDİOĞLU
Üye	Üye	Üye
Mehmet ÇINARLI	Mustafa GÖNÜL	Mustafa ŞAHİN
Üye	Üye	Üye
İhsan PEKEL	Ahmet N. SEZER	Erol CANSEL
Üye	Üye	
Lemi ÖZATAKAN	Yavuz NAZAROĞLU	